

Fintha I (1994): Az Észak-Alföld edényes flórája; A KTM Természetvédelmi Hivatalának tanulmánykötetei 1. Budapest

Reference: Fintha István (1994): Az Észak-Alföld edényes flórája; A KTM
Természetvédelmi Hivatalának tanulmánykötetei 1. Budapest

Short reference: Fintha (1994)

First author: Fintha István

Year: 1994

Abstract

Az Észak-Alföld maga a nem messzi (nagyreszt határainkon túl magasodó) hegyek látható közelségében elterülő síkjával, azok lábához simulva, élő- és holt vizekkel beszöve, különféle erdőkkel még tarkítva, honunk egyik legmegkapóbb tája. A vidék kora tavasztól késő ősziig mindig más-más és mindig ezerszínű növénytakarót terít magára. A folyók és a holtágaik, a megmaradt lápok és mocsarak, az erdők és kaszálók, a rétek és legelők könnyed változásának mozaikja olyan tarka képet rajzol, mint amilyen az itt még élő hagyományok kézimunkái mintáiban vibrál. Berkeihez nem fogható a jóllehet fenséges, ám komor északi bükkös, vagy fenyőerdő, mely az év nagy részében - monotóniájával - még zordabbá válik. A hegyi bükkös és fenyves templomi oszlopcsarnok, csak hogy az ilyen: a ritka ünnepnapokra való. A békés hétköznapi-kívánság szivárványvidám látványt egyedül a Magyar Alföld ezen északkeleti része adja a távolról jött útonjárónak, s a terület szülöttjének - legyen az szántóvető, ornitológus, képviselő vagy kerékgyártó, meg a jó értelemben vett lokálpatrióta. Ez a csodavilág csak itt változik hetente újra, a tél múltától a lomb lehulltáig. Csak itt tartogatja ámulnivaló árnyalatait rohanó ritmusú világunk még teljesen el nem fáradt embereinek a hóvirág igazi tiszta fehér lámpácskáival teleszórt, a káárpáti sáfrány lila leplével betakart, fagyos telek után virággal vidámuló erdőaljaiak madárszó-hangulatától melegedő, s a nyár végére vérszínű boglyót hízaló kányabangita piros-rozsdásra lobbanó lombjaival keretezett erdőszéleiig. A szomszéd ligetekben (alig távolabb) a mindig várt tavaszi tűzike, s utána a húsvéthozó gyöngyvirág nagy foltjainak kibomló gömbharangocskái illatától a perzselő móríci nyár forró aranyán túl az árterek hűvösében vadon nőtt szilvaligetek ökörnnyállal csillogó őszi égbolt alatt szürke-kék hamvával érett gyümölcsének a még-langyos szellő lehelletével kis falvakban szétterjeszkedő, lekvárfőzés ünnepét idéző aromájáig.

Ennek a gazdag világnak, melyet a szépíró tolla is gyenge ábrázolni, botanikai vonásait kísérem meg a következőkben felvázolni.

Munkám több évtizedes anyaggyűjtésem és az ehhez hozzátett irodalmi adatok szintézise. Megfigyeléseimnek összeszedésében, rendezésében, néhány fontosabb faj meghatározásában, újabb fajok megjelentének, felfedezésének jelzésében sokat munkálkodtak. Segítőim szerepének fontosságát el nem hallgathatom.

Mindennemű legnagyobb támogatást Szüleim áldozatkészsége adta, Kik debreceni kollégiumi és egyetemi tanulmányaimhoz (itt meg nem köszönhetően) lehetőséget biztosítottak, majd stúdiumaim között járó vakációim idején elfogadták az otthontól való távolléteimet a mindönknek kedves hazai föld flórájának és faunájának részükről is fontosnak tartott jobb megismerése érdekében.

Rögvest ezután következik az itt már sajnos későn leírva megfogalmazott hálám kifejezése Dr Bencze László csaholci állatorvos, a természetet tisztelő és mindenáron védeni igyekvő kedves barátom felé, Ki nem érhetette meg e dolgozat megszületését. A "hivatalos körök" helyett Ő támogatta itteni tevékenységemet mindennel, saját ügyének szolgálatát is látva fáradozásaimban. Segítő támogatását, együttműködését mindazok nevében is köszönöm, kik e munka súlyát értékelik.

Juhász-Nagy Pálnak, gimnazista koromtól való kedves patrónusomnak s későbbi tanítómesteremnek a botanikai (és az azzal közelebbről vagy távolabbról kapcsolatos) princípiumok iránti érdeklődésemben máséhoz nem foghatóan értékes és útmutató animálását, a régi barátsággal, igen köszönöm.

Fejet hajtok Soó Rezső akadémikus emléke előtt, s itt örökítem meg irántam való személyes figyelmét, Ki (sajnos, kevés) találkozásaink alkalmával, de leveleivel is mindig inspirált engem e munka folytatására, elmélyítésére és bevégzésére....

Tartalom:

- Az Észak-Alföld földrajzi helyzete, fekvése, határai
- A flórakutatás története
- Az Észak-Alföld további kutatási lehetőségei
- A természetvédelem története, eredményei és tervei az Észak-Alföldön
- A flóra értékeinek összegző és előzetes adatai

A Flóra

- Pterydophyta
- Gymnospermatophyta
- Angiospermatophyta
- Dicotyledonopsida
- Monocotyledonopsida
- Pótlások a kézirat lezárása után

- Összefoglaló táblázatok

- Irodalom

Függelék

- Bryophyta

- Gyógyító növények az Észak-Alföld néprajzi irodalmából

- A Szatmár-beregi virágos kertek, udvarok kulturflórája

- A Szatmár-beregi sík templomkertjeinek, temetőinek flórája

- Az Észak-Alföld botanikai jelentőségű geográfiai neveihez

- Summary

Ex Libris Péter Czájlik

landscape ecology, land use, history

phytosociology

nature conservation

Publisher: Természetbúvár Alapítvány Kiadó

Location: ER Archívum 1994/P-016)

Type: educational work, book chapter

Katalógusba vette: Kovács Gabriella

Katalógusbavétel időpontja: Wed, 02/25/2015 - 12:00